

PROVEDBA REVIZORSKIH POSTUPAKA U DIJELU PREGLEDA IZVJEŠTAJA O ODRŽIVOSTI

MARINA TONŽETIĆ

ČLANICA UPRAVNOG VIJEĆA HRK
OVLAŠTENI REVIZOR, OVLAŠTENI INTERNI REVIZOR, ACCA, CIA
15. SVIBNJA 2025. GODINE

Sadržaj

Uvod i prva godina primjene

Razumijevanje procesa
izvještavanja i određivanje
revizijskih postupaka

Revizijski postupci

Odgovornosti revizora prilikom
provjere Izvještaja o održivosti

Uvod i prva godina primjene

UVOD

- ❑ Zakon o računovodstvu NN 85/24 od 27. srpnja 2024. godine uvodi provjeru Izvještaja o održivosti koju u Republici Hrvatskoj obavljaju revizorska društva, nadopuna 145/24
- ❑ <https://mfin.gov.hr/istaknute teme/bankarstvo-racunovodstvo-i-revizija-111/izvjestavanje-o-odrzivosti/obveznici-izvjestavanja-o-odrzivosti/3796>
- ❑ popis obveznika izvještavanja o održivosti, sukladno članku 70. stavku 1. točki 1. Zakona o računovodstvu (izvještavanje u 2025. za poslovnu godinu 2024.) koji je utvrđen na temelju pokazatelja na posljednji dan poslovne 2023. godine (*...”veliki poduzetnik iz članka 5. stavka 6. točke 1. ovoga Zakona koji je subjekt od javnog interesa, osim subjekta od javnog interesa iz članka 3. stavka 2. točaka 4. do 15. ovoga Zakona, i koji na datum bilance prelazi kriterij prosječnog broja od 500 radnika tijekom prethodne poslovne godine...”*)
- ❑ u Republici Hrvatskoj ne postoje nacionalni standardi, primjenjiv Međunarodni standard za angažmane s izražavanjem uvjerenja 3000 (izmijenjen) (MSIU 3000 - izmijenjen)

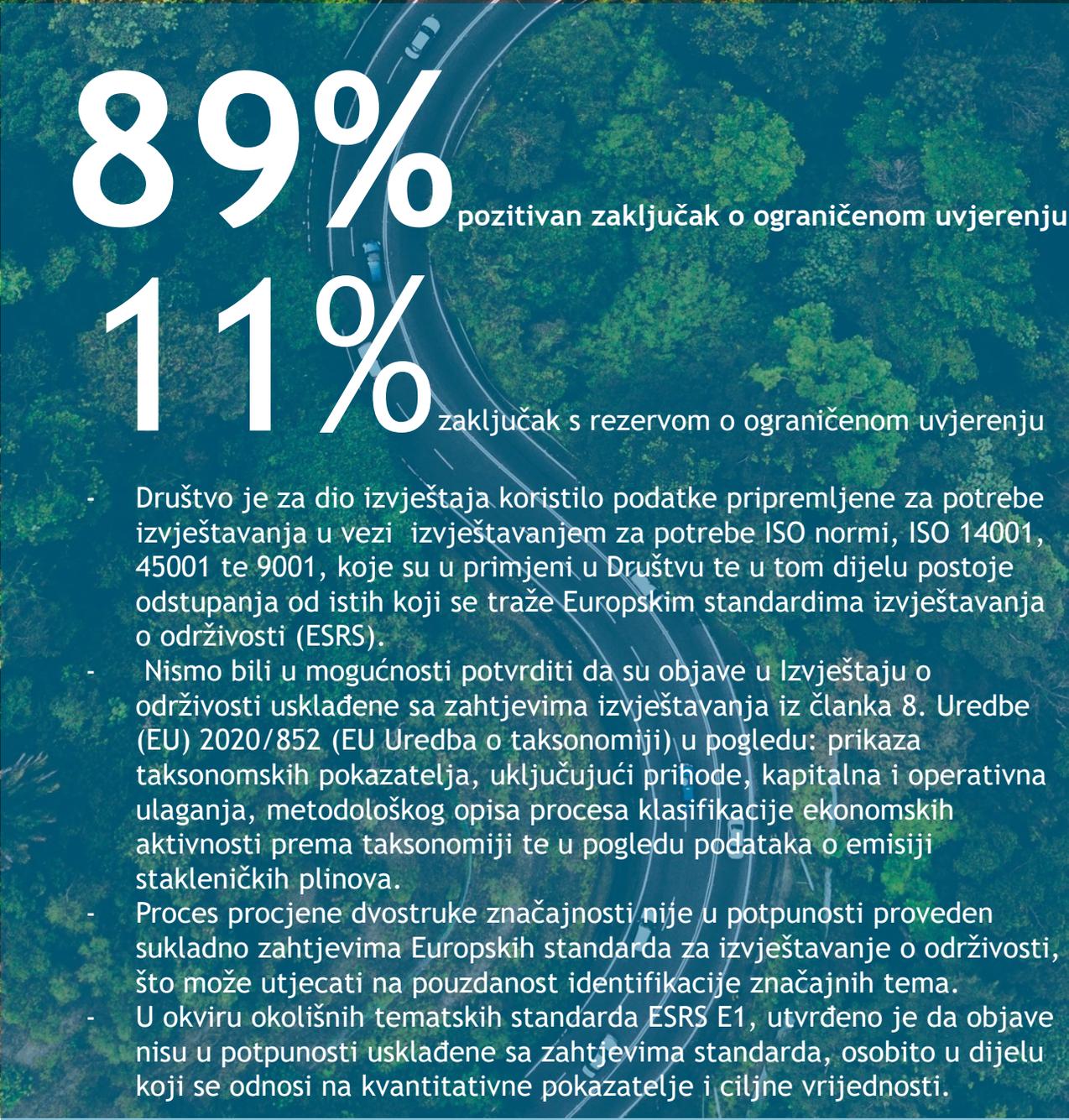
Prva godina primjene

► Osnova istraživanja - obveznici primjene sukladno poveznici Ministarstva financija o obveznicima izvještavanja za 2024. godine

► Kriteriji ispitivanja:

- mišljenje
- revizor
- referenca na grupni izvještaj
- broj stranica izvještaja o održivosti

Izvor: objavljeni godišnji financijski izvještaji sukladno popisu
<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/bankarstvo-racunovodstvo-i-revizija-111/izvjestavanje-o-odrzivosti/obveznici-izvjestavanja-o-odrzivosti/3796>

89% pozitivan zaključak o ograničenom uvjerenju

11% zaključak s rezervom o ograničenom uvjerenju

- Društvo je za dio izvještaja koristilo podatke pripremljene za potrebe izvještavanja u vezi izvještavanjem za potrebe ISO normi, ISO 14001, 45001 te 9001, koje su u primjeni u Društvu te u tom dijelu postoje odstupanja od istih koji se traže Europskim standardima izvještavanja o održivosti (ESRS).
- Nismo bili u mogućnosti potvrditi da su objave u Izvještaju o održivosti usklađene sa zahtjevima izvještavanja iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (EU Uredba o taksonomiji) u pogledu: prikaza taksonomskih pokazatelja, uključujući prihode, kapitalna i operativna ulaganja, metodološkog opisa procesa klasifikacije ekonomskih aktivnosti prema taksonomiji te u pogledu podataka o emisiji stakleničkih plinova.
- Proces procjene dvostruke značajnosti nije u potpunosti proveden sukladno zahtjevima Europskih standarda za izvještavanje o održivosti, što može utjecati na pouzdanost identifikacije značajnih tema.
- U okviru okolišnih tematskih standarda ESRS E1, utvrđeno je da objave nisu u potpunosti usklađene sa zahtjevima standarda, osobito u dijelu koji se odnosi na kvantitativne pokazatelje i ciljne vrijednosti.

Prva godina primjene (nastavak)

Pitanje

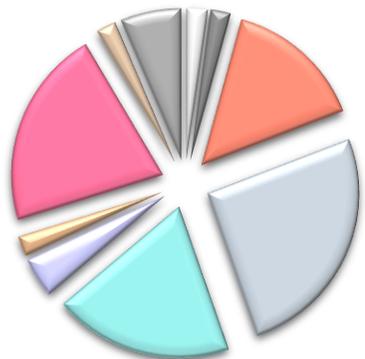
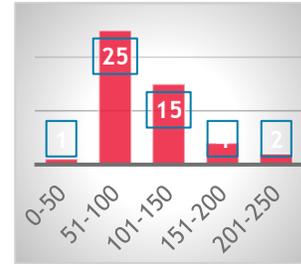
Revizor

Referenca na grupni
Izvještaj o održivosti

Broj stranica
Izvještaja o održivosti

- 73% revizora iz skupine Big4
- 91% iz skupine Big6

- 79% subjekata se ne referira na matični izvještaj
- 21% subjekata se referira na matični izvještaj

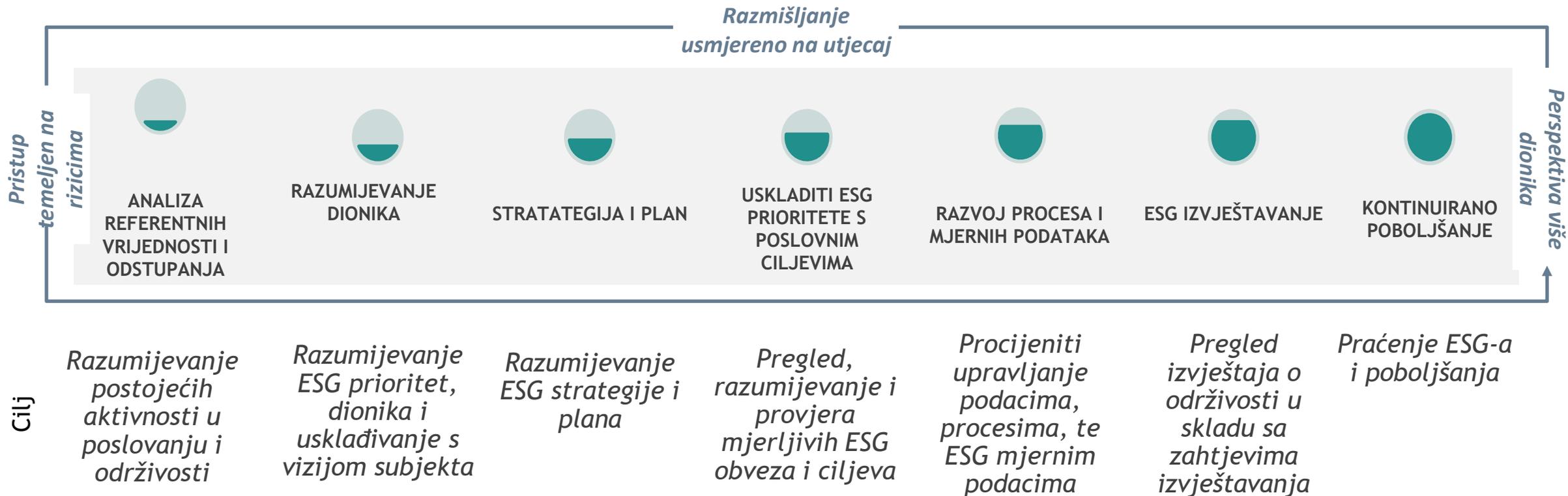
Alpha audit (2%)
Antares revizija (2%)
BDO (15%)
Deloitte (26%)
E&Y (19%)
Grant Thornton (4%)
HLB ADRIA (2%)
KPMG (21%)
Kulić & Sperk (2%)
PWC (7%)

- Revizor financijskih izvještaja je ujedno i revizor izvještaja o održivosti
- Unatoč mogućnosti izuzeća subjekti su pripremali Izvještaje o održivosti
- Dostatnost i primjerenost objava su podložni procesu dvostruke značajnosti, kriterijima izuzeća i interpretaciji ESRSova

Razumijevanje procesa izvještavanja i određivanje revizijskih postupaka

Ilustrativni primjer procesa izvještavanja o održivosti

Neka od pitanja/rizika iz područja održivosti koja mogu utjecati na subjekta

OKOLIŠ

- ▶ Emisije stakleničkih plinova
- ▶ Kvaliteta zraka
- ▶ Gospodarenje energijom
- ▶ Gospodarenje vodama i otpadnim vodama
- ▶ Gospodarenje otpadom i opasnim materijalima
- ▶ Ekološki utjecaji

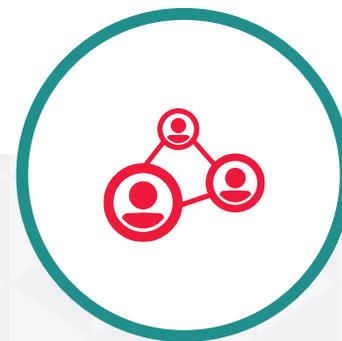
VODSTVO I UPRAVLJANJE

- ▶ Poslovna etika
- ▶ Natjecateljsko ponašanje
- ▶ Upravljanje pravnim i regulatornim okruženjem
- ▶ Upravljanje rizicima kritičnih incidenata
- ▶ Sistemsko upravljanje rizicima

POSLOVNI MODEL & INOVACIJE

- ▶ Dizajn proizvoda i upravljanje životnim ciklusom
- ▶ Otpornost poslovnog modela
- ▶ Upravljanje lancem opskrbe
- ▶ Nabava i učinkovitost materijala
- ▶ Fizički učinci klimatskih promjena

POŠTENA POSLOVNA PRAKSA

- ▶ Radna praksa
- ▶ Zdravlje i sigurnost zaposlenika
- ▶ Angažman zaposlenika, raznolikost i uključenost

LJUDSKI KAPITAL

- ▶ Ljudska prava i odnosi sa zajednicom
- ▶ Privatnost korisnika
- ▶ Sigurnost podataka
- ▶ Pristup djelatnicima
- ▶ Kvaliteta i sigurnost proizvoda
- ▶ Dobrobit kupaca
- ▶ Prodajne prakse i označavanje proizvoda

Ključna područja provjere izvještaja o održivosti u skladu s MSIU 3000 - izmijenjen

POČETNE AKTIVNOSTI ANGAŽMANA

- ▶ Ispunjenje preduvjeta angažmana
- ▶ Etika i neovisnost
- ▶ Postupci prihvatanja angažmana
- ▶ Ugovaranje

PLANIRANJE I PROCJENA RIZIKA

- ▶ Razumijevanje subjekta
- ▶ Uloga interne revizije/kontrola
- ▶ Određivanje praga značajnosti
- ▶ Identificiranje rizika
- ▶ Određivanje prirode, vremena i opsega testova
- ▶ Uključivanje stručnjaka

RAZUMIJEVANJE PROCESA DVOSTRUKE ZNAČAJNOSTI

- ▶ Upiti unutar subjekta
- ▶ Razumijevanje izvora informacija
- ▶ Provjera dokumentacije subjekta
- ▶ Razumijevanje temeljnih pretpostavki i ključnih prosudbi

PRIBAVLJANJE I DOKUMENTIRANJE DOKAZA

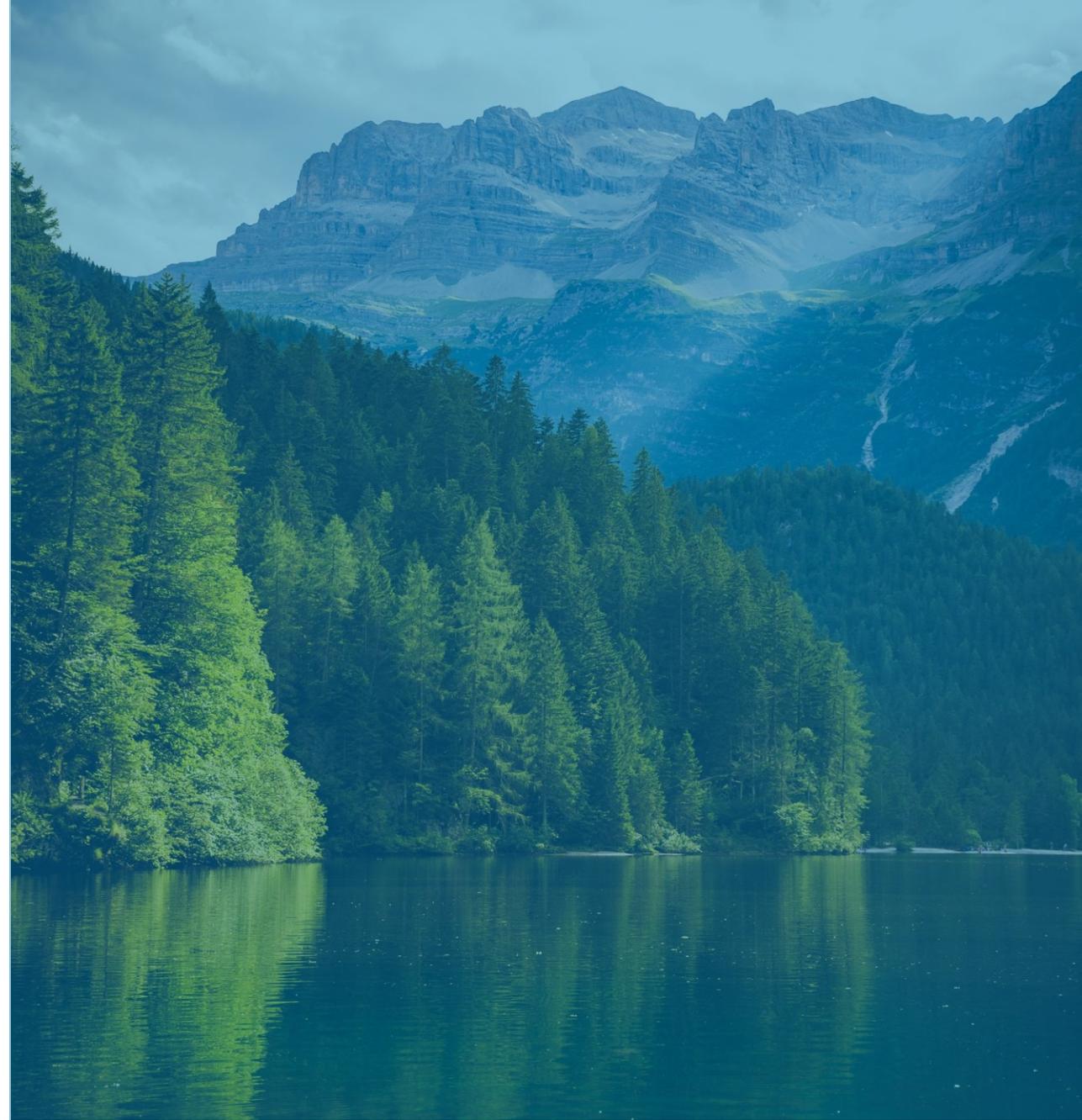
- ▶ Procedure oko objava koje zahtijeva ESRS 2
- ▶ Dokumentirati postupke provjere i zaključke dokaznih i testova kontrola (ovisno o strategiji revizije)

ZAVRŠNE AKTIVNOSTI ANGAŽMANA

- ▶ Utvrditi i ocijeniti moguća odstupanja od okvira izvještavanja
- ▶ Komunikacija s onima koji su zaduženi za upravljanje
- ▶ Ostali postupci zaključivanja angažmana (pismo predstavljanja, pismo preporuka, događaji nakon datuma izvještajnog razdoblja)

Određivanje praga značajnosti za testiranje objava

- ▶ Pogrešni prikazi, uključujući izostavljanja, smatraju se značajnima ako se od njih, pojedinačno ili u zbroju, može razumno očekivati da utječu na relevantne odluke namjeravanih korisnika donesene na osnovi informacija o predmetnom pitanju. Praktičarevo razmatranje značajnosti je pitanje za profesionalnu prosudbu i na njega utječe praktičareva percepcija uobičajenih informacijskih potreba namjeravanih korisnika.
- ▶ Značajnost u provođenju postupaka revizije je ključna u svrhu planiranja opsega revizijskih postupaka i procjenu pogrešaka koje identificiramo.
- ▶ Ovlašteni revizor (ključni revizijski partner) sudjeluje u postupku utvrđivanja značajnosti koji je temeljen na riziku usmjerenoj reviziji.
- ▶ Značajnost se u utvrđuje u fazi planiranja i preispituje tijekom cijelog trajanja angažmana
- ▶ Moguće postaviti zasebne pragove značajnosti za različite elemente svakog predmeta, ako su različiti.
- ▶ Prilikom utvrđivanja značajnosti je potrebno uzeti u obzir kvantitativne i kvalitativne čimbenike.

Revizijski postupci

Revizijski postupci

UPITI

Uvijek se koriste prilikom izvođenja angažmana, no ne mogu sami po sebi biti dostatna procedura (intervjui s onima zaduženima za upravljanje, upravom, stručnim službama, nosiocima procesa, djelatnicima...).

TESTOVI DETALJA

Primijeniti kad postoji rizik od značajne pogreške (vanjske potvrde, neovisne studije, usporedba s izvornom dokumentacijom...).

TESTOVI KONTROLA

Ako putem testova detalja ne možemo potvrditi tvrdnju (obuhvaćaju računalne i poslovne kontrole).

ANALITIČKI POSTUPCI

Procjena informacija donesene na temelju analize vjerojatnih odnosa među financijskim i nefinancijskim podacima, obuhvaćaju postupke od jednostavnih usporedbi do uporabe složenih modela.

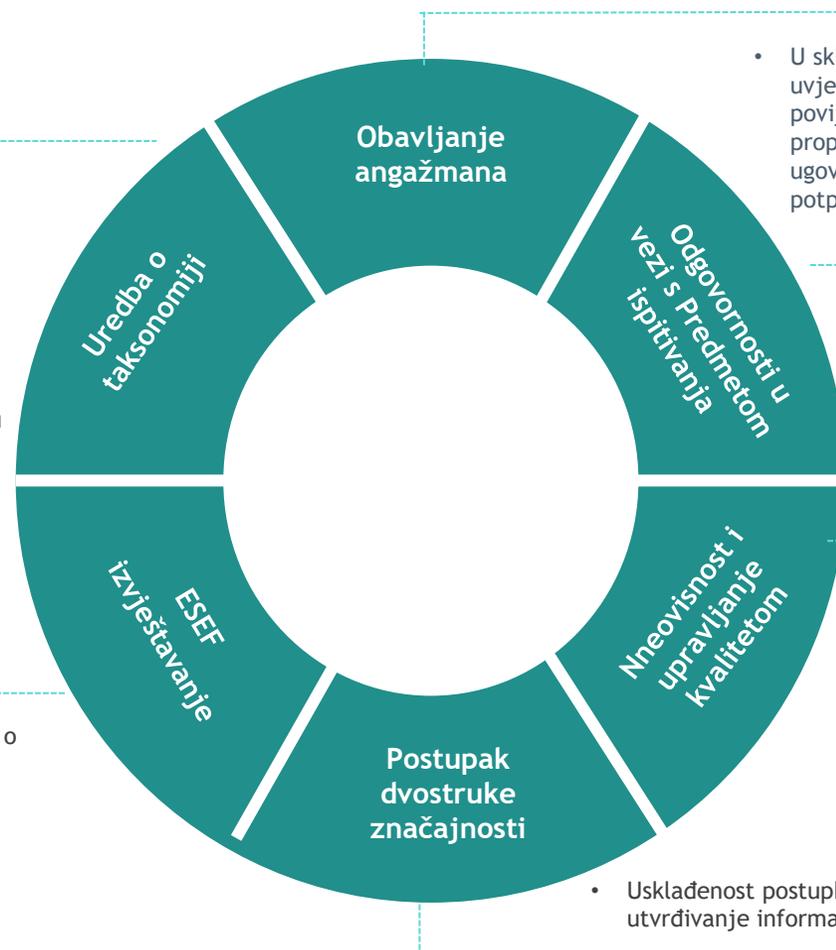

Odgovornosti revizora prilikom provjere Izvještaja o održivosti

Odgovornosti revizora prilikom provjere izvještaja o održivosti

- stjecanje razumijevanja procesa za identifikaciju prihvatljivih i usklađenih gospodarskih aktivnosti iz odredbe o EU taksonomiji za promet, CAPEX i OPEX te odgovarajućih objava u [konsolidiranom] izvještaju o održivosti;
- ocjenu procesa usklađivanja, metoda i podataka za obuhvaćene aktivnosti, ocjenjujući usklađenost s minimalnim zaštitnim mjerama provođenjem upita osoblju i dokaznih i analitičkih postupaka u vezi s objavama usklađenim s EU taksonomijom];
- ocjenu prezentacije i korištenja EU taksonomskih predložaka u skladu s relevantnim zahtjevima;
- uskladu i provjeru konzistentnosti [u mjeri u kojoj je primjenjivo] između navedenih gospodarskih aktivnosti EU taksonomije i stavki navedenih u konsolidiranim financijskim izvještajima, uključujući objave navedene u povezanim bilješkama

- usklađenost sa zahtjevima za označavanje izvještaja o održivosti u skladu s „Uredbom o ESEF-u”

- U skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja, Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija (MSIU) 3000 (izmijenjen), kako je propisano odredbom članka 37. Zakona o računovodstvu i odredbama ugovora za ovaj angažman koji je zaključen sa [naziv subjekta] dana [datum potpisa ugovora].

- Identificiranje objava kod kojih je vjerojatno da će se pojaviti značajna pogrešna prikazivanja, bilo zbog prijevare ili pogreške
- osmišljavanje i provođenje postupaka usmjerenih na objave u (konsolidiranom) Izvještaju o održivosti

- Usklađenost sa zahtjevima o neovisnosti i ostalim etičkim zahtjevima utvrđenim Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) koji postavlja temeljna načela integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne brige, povjerljivosti te profesionalnog ponašanja.

- Usklađenost postupka koje je subjekt proveo za utvrđivanje informacija objavljenih prema ESRS-ovima.

https://www.revizorska-komora.hr/storage/upload/doc_library/Uputa_Izvjesce_o_provjeri_izvjestaja_o_odrzivosti_finalV13325_135418.pdf

Hvala na pažnji!